

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060207

DOM
2022-06-16
Stockholm

Mål nr
M 4222-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-03-18 i mål nr M 6243-20, se bilaga A

PARTER

Klagande

Boliden Bergsöe AB

Ombud: Bolagsjurist J.E.

Motpart

Länsstyrelsen i Skåne län

SAKEN

Avgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken avseende verksamhet på fastigheterna A och 2 i Landskrona kommun _____

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen ändrar underinstansernas avgöranden på så sätt att storleken på den årliga avgiften för prövning och tillsyn enligt miljöbalken bestäms till 211 875 kr.

Dok.Id 1826922

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50 E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		måndag – fredag 09:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Boliden Bergsöe AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska fastställa den årliga avgiften till 169 500 kr.

Till stöd för sin talan har bolaget anfört i huvudsak detsamma som i mark- och miljödomstolen och därtill anfört bl.a. följande avseende Naturvårdsverkets remissyttrande. Bolaget delar bedömningen att bolagets verksamhet inte omfattas av 28 kap. 3 § miljöprövningsförordningen (2013:251), MPF, med hänvisning till att bestämmelsen inte är tillämplig på interna reningsverk. Den aktuella avfallsbehandlingen ingår i den för verksamheten gällande verksamhetskoden 27.70-i eftersom bestämmelsen uttryckligen omfattar smältprocesser med sekundärt råmaterial. Det bör därför inte vara aktuellt att påföra verksamheten verksamhetskod 90.440 för avfallsbehandling för att därefter sätta ner avgiften. Efter en prövning i det enskilda fallet bör i stället beslutas att verksamheten inte ska påföras någon ytterligare verksamhetskod.

Länsstyrelsen har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom. Till stöd för sin talan har länsstyrelsen hänvisat till sitt beslut och anfört att Naturvårdsverkets remissyttrande inte föranleder någon ytterligare kommentar.

UTREDNINGEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Mark- och miljööverdomstolen har inhämtat remissyttrande från Naturvårdsverket som har anfört i huvudsak följande.

Naturvårdsverket bedömer att bolagets verksamhet omfattas av 15 kap. 11 § MPF med verksamhetskod 27.70-i och av 29 kap. 71 § MPF med verksamhetskod 90.440.

Naturvårdsverket bedömer att bolagets verksamhet inte omfattas av 28 kap. 3 § MPF med verksamhetskod 90.15-i.

Länsstyrelsen har i beslutet bl.a. tagit ut avgift baserat på att verksamheten omfattas av 28 kap. 3 § MPF. Bestämmelsen genomför punkten 6.11 i bilaga 1 till industriutsläpps-direktivet, IED¹. I verksamhetsbeskrivningen i nämnda punkt anges följande:

”Oberoende utförd rening av avloppsvatten som inte omfattas av direktiv 91/271/EEG och som släpps ut av en anläggning som omfattas av kapitel II.”

En ”oberoende utförd rening” samt ”anläggning” är två centrala begrepp i detta sammanhang. En oberoende avloppsreningsanläggning innebär, enligt Naturvårdsverkets uppfattning, att rening av avloppsvatten sker utanför anläggningen där en industriutsläppsverksamhet bedrivs. Begreppet anläggning definieras inte i industriutsläppsförordningen (2013:250) men är definierat i artikel 3 p. 3 IED som: ”en fast, teknisk enhet inom vilken en eller flera av de verksamheter som anges i bilaga I eller i del 1 i bilaga VII bedrivs, liksom all annan därmed förknippad verksamhet på samma plats som tekniskt sett är knuten till de verksamheter som anges i dessa bilagor och som kan påverka utsläpp och föroreningar”.

Av formuleringen i 28 kap. 3 § MPF framgår inte lika tydligt som i verksamhetsbeskrivningen i bilaga 1 IED att avloppsreningsanläggningen ska utföra oberoende rening. Naturvårdsverket menar dock att skrivningen ”avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten från en eller flera sådana anläggningar” får läsas som att avloppsreningsanläggningen inte ska vara lokaliserad på samma anläggning som den/de industriutsläppsverksamheter den renar vatten ifrån. I ett sådant fall har avloppsvattnet inte lämnat anläggningen. Det innebär att bestämmelsen inte blir aktuell att tillämpa för en intern avloppsreningsanläggning som endast renar vatten från en eller flera industriutsläppsverksamheter inom samma anläggning.

Av de handlingar som Naturvårdsverket tagit del av framgår att verksamhetens reningsverk inte tar emot avloppsvatten från någon industriutsläppsverksamhet som är belägen utanför den aktuella anläggningen. Enligt Naturvårdsverkets bedömning bör verksamhetens interna avloppsreningsanläggning inte betraktas som en tillståndspliktig

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar).

delverksamhet utan snarare som en skyddsåtgärd kopplad till verksamheten. Naturvårdsverket bedömer sammanfattningsvis att verksamhetskod 90.15-i inte är aktuell för verksamheten.

Det finns inte någon generell bestämmelse i MPF som anger att bestämmelser i vissa fall inte är tillämpliga. Att verksamheten omfattas av såväl 15 kap. 11 § som 29 kap. 71 § MPF får inte någon betydelse när det kommer till att bedöma prövningsplikten då båda anger tillståndsplikt A. Att det uppmärksammas att flera verksamhetskoder är tillämpliga kan ha betydelse för bl.a. statistik. Naturvårdsverket bedömer att verksamheten omfattas av såväl 15 kap. 11 § som 29 kap. 71 § MPF. Frågan är då hur förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, FAPT, ska tillämpas i en sådan situation där behandling (återvinning) av farligt avfall endast sker som ett led i samma verksamhet som också omfattas av 15 kap. 11 § MPF.

Av 15 kap. 11 § MPF framgår: ”Tillståndsplikt A och verksamhetskod 27.70-i gäller för anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera mer än 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.”

Naturvårdsverket kan konstatera att sekundärt råmaterial kan klassificeras som avfall i den aktuella verksamheten. Naturvårdsverket menar därutöver att det inom EU är vanligt förekommande att sekundärt råmaterial vid produktion av bly är uttjänta batterier.

Naturvårdsverkets bedömning är att om det sammanlagda tillsynsbehovet är mindre än om man ser till varje enskild del till följd av att flera verksamhetskoder är tillämpliga bör detta hanteras genom tillämpning av reglerna om nedsättning av avgift i FAPT. Utöver den generella nedsättningsregeln i 2 kap. 5 § FAPT bör en bedömning i det enskilda fallet göras av om det finns skäl till nedsättning utifrån 9 kap. 3 § FAPT. Ett sådant exempel kan vara om två delverksamheter är processtekniskt integrerade så att det sammantaget innebär ett minskat tillsynsbehov. Det går dock inte att utifrån handlingarna i målet göra en fullständig bedömning i den frågan.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Utgångspunkter för prövningen

En prövnings- och tillsynsavgift ska betalas av den som driver eller har tillstånd till en verksamhet som är tillståndspliktig enligt MPF (2 kap. 1 § FAPT). Prövnings- och tillsynsavgiften är det belopp som anges i bilagan till förordningen (2 kap. 2 § FAPT). Om verksamheten är tillståndspliktig och omfattas av ett tillstånd, ska man till grund för beräkningen av prövnings- och tillsynsavgiften använda det belopp som anges i bilagan för den storlek eller omfattning av verksamheten som är tillåten enligt tillståndet (2 kap. 3 § FAPT). De belopp som anges i bilagan avser de verksamheter som beskrivs i 2–32 kap. MPF, med samma verksamhetskoder (2 kap. 4 § FAPT).

Frågan i målet är om det vid beräkningen av avgiften enligt 2 kap. FAPT, utöver det belopp i bilagan som avser verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 11 § MPF, ska ingå båda eller något av de belopp som avser verksamhet som är tillståndspliktig enligt 28 kap. 3 § MPF och 29 kap. 71 § MPF.

I det fall flera belopp i bilagan ska ingå vid beräkningen av avgiften uppstår även fråga om tillämpning av beräknings- och jämningsreglerna i 2 kap. 4–5 §§ och 9 kap. 3 § FAPT.

Belopp avseende blysmältverk

Parterna är överens om att beloppet i bilagan till FAPT avseende verksamhet som är tillståndspliktig enligt 15 kap. 11 § MPF, verksamhetskod 27.70-i, ska ingå vid beräkningen av avgiften och att beloppet för den aktuella omfattningen av verksamhet är 169 500 kr.

Belopp avseende avloppsreningsanläggning

Naturvårdsverket har i sitt remissyttrande bedömt att en intern avloppsreningsanläggning som endast renar vatten från en eller flera industriutsläppsverksamheter

inom samma anläggning inte omfattas av tillståndsplikt enligt 28 kap. 3 § MPF, verksamhetskod 90.15-i. Mark- och miljööverdomstolen delar den bedömningen. Något belopp avseende sådan verksamhet ska därför inte ingå vid beräkningen av avgiften.

Belopp avseende behandling av farligt avfall

Bolaget har inte invänt mot att verksamheten i och för sig innefattar behandling av farligt avfall men menar att den behandlingen ingår i den tillståndspliktiga verksamheten enligt 15 kap. 11 § MPF, verksamhetskod 27.70-i, och att något belopp för avfallsbehandling enligt 29 kap. 71 § MPF, verksamhetskod 90.440, inte ska ingå vid beräkningen av avgiften.

Enligt 29 kap. 71 § första stycket MPF gäller tillståndsplikt A och verksamhetskod 90.440 för att behandla farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Enligt andra stycket gäller inte tillståndsplikten om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i det kapitlet. Det finns dock inget motsvarande undantag från tillståndsplikten om verksamheten skulle omfattas av tillståndsplikt enligt något annat kapitel i förordningen. Sådana regleringar återfinns emellertid i andra bestämmelser i MPF, se t.ex. 14 kap. 20 § och 25 kap. 1 §. Den aktuella verksamheten får därför anses vara tillståndspliktig även enligt 29 kap. 71 § MPF.

Att en verksamhet kan omfattas av flera belopp enligt bilagan till FAPT följer också av den uttryckliga regleringen för att hantera en sådan situation i 2 kap. 4 § andra stycket och 2 kap. 5 § FAPT. Enligt 2 kap. 5 § ska endast det högsta beloppet inom varje verksamhetsgrupp ingå i beräkningen av provnings- och tillsynsavgiften. Om verksamheten omfattas av belopp i fler än en verksamhetsgrupp, ska de högsta beloppen i varje verksamhetsgrupp läggas samman enligt följande. Ett av beloppen ska ingå i beräkningen med sitt fulla värde. Det beloppet ska motsvara det högsta av de belopp som verksamheten omfattas av. Vart och ett av de övriga beloppen ska ingå i beräkningen med en fjärdedel av sitt fulla värde. Om summan av det fulla beloppet och

en fjärdedel av de övriga beloppen överstiger 130 procent av det fulla beloppet, ska den del som överstiger 130 procent inte ingå i prövnings- och tillsynsavgiften.

Genom regleringen i MPF och FAPT får lagstiftaren anses ha tagit hänsyn till att en verksamhet kan omfattas av flera verksamhetskoder och flera belopp. Beräkningsregeln i 2 kap. 5 § FAPT innebär också en begränsning av storleken på det möjliga avgiftsbeloppet i en sådan situation. Beloppet avseende behandling av farligt avfall ska därför ingå vid beräkningen av avgiften och för den aktuella omfattningen av verksamhet är beloppet 169 500 kr.

Beräkning av avgiften

Då verksamheten omfattas av två belopp i olika verksamhetsgrupper ska det högsta ingå med sitt fulla värde och det andra med en fjärdedel. Det första beloppet ska därmed ingå med 169 500 kr och det andra beloppet med 42 375 kr, totalt 211 875 kr. Summan överstiger inte 130 procent av 169 500 kr.

Jämkning av avgiften

Enligt 9 kap. 3 § FAPT får en mark- och miljödomstol eller förvaltningsmyndighet i det enskilda fallet, med hänsyn till prövningens omfattning, tillsynsbehovet eller annan särskild omständighet, minska eller efterskänka en avgift som har beslutats med stöd av förordningen.

I målet har inte framkommit skäl att i nuläget jämka avgiften med stöd av 9 kap. 3 § FAPT.

Sammanfattningsvis ska underinstansernas avgöranden ändras på så sätt att den årliga avgiften för prövning och tillsyn enligt miljöbalken ska bestämmas till 211 875 kr.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv och Li Brismo, referent, tekniska rådet Kerstin Gustafsson samt tf. hovrättsassessorn Emma Haals.

Föredragande har varit David Sandberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-03-18
meddelad i
Växjö

Mål nr M 6243-20

PARTER

Klagande
Boliden Bergsöe AB

Ombud: M.S.

Motpart
Länsstyrelsen i Skåne län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Skåne läns beslut den 15 december 2020, ärende nr 555-37102-2020, se bilaga 1

SAKEN

Avgift för prövning och tillsyn enligt miljöbalken avseende fastigheterna A och B i Landskrona kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Skåne län (länsstyrelsen) beslutade den 15 december 2020 att den årliga avgiften för prövning och tillsyn enligt miljöbalken ska vara 220 350 kr för den verksamhet som Boliden Bergsöe AB, (bolaget) bedriver på fastigheterna A och B i Landskrona kommun. I beslutet anges att bolaget från och med 2021, med detta beslut som grund, årligen kommer att faktureras den beslutade avgiften.

Bolaget har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Bolaget har yrkat att mark- och miljödomstolen ska ändra länsstyrelsens beslut på så sätt att den årliga avgiften bestäms till 169 500 kr. Bolaget har i huvudsak anfört följande.

Beräkning av prövnings- och tillsynsavgiften för en tillståndsgiven verksamhet ska utgå ifrån vad som är tillåtet enligt tillståndet. Den tillståndsgivna verksamhet som bolaget bedriver på fastigheterna A och B har huvudkoden 27.70-i. I den för verksamheten föreskrivna huvudkoden inkluderas användningen av avfall samt rening av processvatten. Det saknas därför stöd för att påföra verksamheten sidoverksamhetskoderna 90.15-i samt 90.440 och därmed öka tillsynsavgiften.

Avgiften för prövning och tillsyn enligt miljöbalken ska baseras på de avgiftskoder som framgår av FAPT. Avgiftskoderna är i sin tur baserade på verksamhetskoder enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) som anger prövningsgrunden för tillståndet. Avgiftens storlek är beroende av vilken myndighet som utövar tillsynen, vilken verksamhetskod som verksamheten har klassats till och den tillståndsgivna produktionsvolymen eller motsvarande. Av 2 kap. 3 § första stycket FAPT framgår att om verksamheten omfattas av ett tillstånd, ska man till grund för beräkningen av prövnings- och tillsynsavgiften använda det belopp som anges i bilagan för den storlek eller omfattning av verksamheten som är tillåten enligt tillståndet. I det fall

en verksamhet omfattas av flera belopp redovisas hur beräkning ska ske i 2 kap. 5 § FAPT.

Verksamhetskod 27.70-i

Bolagets verksamhet har huvudkoden 27.70-i. Verksamhetskoden 27.70-i avser smältverk för produktion av icke järnmetall såsom primärt och sekundärt bly, jmf 15 kap. 11 § miljöprövningsförordningen (2013:251), 2 kap. 29 och 33 §§ industriutsläppsförordningen (2013:250).

Verksamheter som omfattas av denna verksamhetskod utgör industriutsläppsverksamheter enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen. Bestämmelsen kopplar även till kommissionens genomförandebeslut (EU) 2016/1032 av den 13 juni 2016 om fastställande av BAT-slutsatser för icke-järnmetallindustrin, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU (nedan BREF-dokumentet för icke-järnmetallindustrin), jmf. 2 kap. 29 § 2 industriutsläppsförordningen.

Bolaget utgör ett sekundärsmältverk för produktion av bly. Ingående material består i huvudsak av sekundärt råmaterial i form av uttjänta blybatterier, blykablar m.m. Genom metallurgisk process omvandlas därefter t.ex. blyulfat till rent bly. Emissioner från verksamheten består i huvudsak av utsläpp till luft och vatten. Utsläppen till luft renas framförallt genom filter och utsläppen till vatten i den på anläggningen integrerade vattenreningsanläggningen.

Verksamhetskoden 27.70-i kopplar som ovan nämnt till BREF-dokumentet för icke-järnmetallindustrin till vilken bolaget anges som referensobjekt. BREF-dokumentet för icke-järnmetallindustrin avser bland annat tillverkning av bly från batterier och föreskriver BAT-slutsatser för att minska stoft- och metallutsläpp till luften från batteriberedning (krossning, siktning och klassificering), jmf. BAT-slutsatserna 95-96. BREF-dokumentet för icke-järnmetallindustrin föreskriver även BAT-slutsatser för utsläpp till luft och vatten, jmf bland annat BAT-slutsatserna 14-17 och 103. Den rening som sker internt på anläggningen omfattas därmed av BREF-dokumentet för icke-järnmetallindustrin.

Av 12 kap. 29 § industriutsläppsförordningen framkommer att BREF-dokumentet för icke-järnmetallindustrin är tillämplig på verksamheter som omfattas av 4 kap. 12 §, 15 kap. 11, 12, 13 eller 14 §§ och 17 kap. 4 § miljöprövningsförordningen (2013:251). Det är tydligt att ingen annan bestämmelse är tillämplig på sekundär produktion av bly i denna storleksordning. Den tillämpliga koden för bolagets tillståndsgivna verksamhet och dess ingående moment är således 27.70-i.

Verksamhetskod 90.440

Verksamhetskoden 90.440 omfattar anläggningar för behandling av farligt avfall, jmf. 29 kap. 71 § miljöprövningsförordningen. En verksamhet som typiskt sett omfattas av verksamhetskoden 90.440 är avfallsanläggningar som hanterar industri- och verksamhetsavfall från en mängd olika verksamhetsutövare och olika avfallsslag.

Det huvudsakliga ingående materialet i bolagets produktion av bly är som ovan nämnt uttjänta bilbatterier och blyskrot. Återvinning av avfall utgör således själva huvudverksamheten i bolagets fall. De risker som förknippas med avfallshanteringen har dock behandlats i det för verksamheten gällande tillståndet och skiljer sig från avfallsanläggningar generellt som sällan är inriktade mot ett slags avfall. Smältverk kan, trots att de återvinner metaller ur t.ex. skrot eller batterier, inte vara en sådan verksamhet som lagstiftaren avsåg eller förutsåg skulle omfattas av denna bestämmelse.

Bolaget delar inte länsstyrelsens tolkning att avsikten från lagstiftarens sida är att ett ingående moment i en verksamhet ska omfattas och prövas enligt flera koder, vilket blir resultatet av länsstyrelsens beslut. Det är genom smältverksamheten enligt 27.70-i som återvinningen av blyet sker. Ingen annan avfallsbehandling sker i verksamheten. Att denna bestämmelse, 28 kap. 3 § miljöprövningsförordningen och verksamhetskod 90.15-i, är sekundär framkommer även i Naturvårdsverkets skrivelse daterad den 14 december 2017, redovisning av regeringsuppdraget i Naturvårdsverkets regleringsbrev 2017, "Kategorisering av verksamheter och åtgärder utifrån krav på miljökonsekvensbeskrivning", där Naturvårdsverket uttalar

att "[i] de delar denna bestämmelse skulle kunna träffas av Bilaga I är vår uppfattning att prioriteringen mellan provningspunkterna kommer att medföra provning enligt annan bestämmelse i miljöprovningsförordningen, se Bilaga 1, sid [xx] skrivelse 2017-12-14." Blysmältverk är en sådan verksamhet som omfattas av bilaga 1 direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. Punkt 4 d avser anläggning för smältning, inklusive framställning av legeringsmetaller, av andra icke järnmetaller än ädelmetaller, inklusive återvinningsprodukter (färskning, formgjutning osv.). Bestämmelsen och verksamhetskoden 90.440 måste således anses som sekundär både i förhållande till övriga bestämmelser i 29 kap. som övriga verksamhetskoder i miljöprovningsförordningen.

Eftersom såväl verksamhetskoden för smältverk, 27.70-i och BREF-dokumentet för icke-järnmetallindustrin, avser produktion av bly från bl.a. batterier varken kan eller behövs någon ytterligare kod föreskrivas för denna återvinningsprocess av bly. Mot denna bakgrund bör verksamhetskoden 90.440 för avfall utgå.

Verksamhetskod 90.15-i

Verksamhetskoden 90.15-i omfattar anläggningar som tar emot avloppsvatten från en eller flera anläggningar som avses i 1 kap 2 § industriutsläppsförordningen, jmf. 28 kap. 3 § miljöprovningsförordningen.

Bestämmelsen är en del av genomförandet av punkt 6.11, bilaga 1 av Europaparlamentets och rådets direktiv 2017/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (IED-direktivet). Punkt 6.11 omfattar oberoende utförd rening av avloppsvatten utanför anläggningens område som inte omfattas av direktiv 91/271/EEG och som släpps ut av en anläggning som omfattas av kapitel II. Direktiv 91/271/EEG avser rening av avloppsvatten från tätbebyggelse och punkten 6.11 omfattar således annan rening än den som sker av avloppsvatten från tätbebyggelse. Eftersom den svenska implementeringen inte är helt tydlig har Naturvårdsverket i sin redovisning av regeringsuppdrag i skrivelse daterad den 25 juni 2015, "Prövning av miljöfarliga

verksamheter och krav på bland annat upprättande av miljökonsekvensbeskrivning" uttalat att den föreslagna lydelsen av 28 kap. 2 § miljöprövningsförordningen kan få till följd att många industriutsläppsverksamheter med egen rening av industriellt avloppsvatten kan ha en sidoverksamhet som omfattas av denna bestämmelse. Att Naturvårdsverket har flaggat för en möjlig tolkning av en bestämmelse och bestämmelsen sedan kvarstår som oförändrad i den antagna förordningen innebär inte att lagstiftaren delade Naturvårdsverkets tolkning. Ett mer troligt scenario är att det tolkningsutrymme som lämnats i bestämmelsen begränsas av den vägledning som direktivet ger och därför kunde förslaget antas oförändrat.

Att reningsverk som tar emot process- och avloppsvatten från en industriutsläppsverksamhet ska omfattas av den aktuella bestämmelsen och därmed även själv utgöra en industriutsläppsverksamhet är enligt bolagets uppfattning ett sätt att säkra upp att det processvattnet som kommer från en industriutsläppsverksamhet inte ska undgå samma prövning som om det hade hanterats internt på anläggningen, jmf artikel 1 IED-direktivet. Eftersom vattenreningsanläggningar som tar emot process- och avloppsvatten från flera mottagare även generellt får ett mer differentierat vatten att rena, omfattas dessa av egna BAT-slutsatser som säkerställer lämplig hantering.

Bolaget är huvudman för sitt reningsverk, det ligger inom anläggningens område och är en integrerad del av verksamheten och verksamhetens tillstånd enligt miljöbalken. Reningsverket tar inte heller emot och behandlar avloppsvatten från andra verksamhetsutövare utöver det interna processvattnet. Den av länsstyrelsen beslutade koden är därmed inte tillämplig. Verksamhetskoden 90.15-i utgör även en industriutsläppsverksamhet. Eftersom bolagets verksamhet och dess ingående rening vid smältverket omfattas av BREF-dokumentet för icke-järnmetallindustrin, så omfattas vattenreningen av huvudverksamhetens verksamhetskod 27.70-i och IED-direktivet. Någon ytterligare kod kan därför enligt bolagets mening inte föreskrivas för denna rening. Mot denna bakgrund bör verksamhetskoden 90.15-i för avloppsreningsanläggning utgå.

En eller flera verksamhetskoder

I ett blysmältverk ingår det en mängd moment som, om de plockas ur sitt sammanhang, kan utgöra separata miljöfarliga verksamheter. Så länge dessa åtgärder är en del av blysmältverket anses dessa ingå i "huvudverksamheten". Detta resonemang ligger i linje med att tillstånd söks för den huvudsakliga verksamheten och att samtliga ingående åtgärder inte behöver specificeras, men självklart beskrivas. I de fall en åtgärd som bolaget söker tillstånd för omfattas av separata krav eller kan anses utgöra en självständig verksamhet, såsom deponier, så söks och erhålls tillstånd för flera åtgärder. En jämförelse kan även göras till avfallsbehandlingsanläggningar som har tillstånd enligt 5, 6, 7, 8 (förbränning av farligt avfall över 2500 ton/år) och 67 §§ (återvinning/bortskaffande av farligt avfall över 2500 ton/år). För dessa verksamheter utgör lagring i avvaktan på behandling eller bortskaffande en integrerad del av verksamheten och omfattas därmed av grundtillståndet och huvudkoden. I det fall lagringen överstiger en viss angiven volym krävs dock tillstånd, vilket uttryckligen anges i specificerats i 29 kap. 56 § miljöprövningsförordningen.

Behovet av tillsyn ökar inte för att en verksamhet träffas av flera verksamhetskoder, utan det är verksamheten i sig som bör vara utgångspunkten för den tillsyn som är erforderlig och därmed vilken avgift som ska tas ut. I och med att verksamhetskoden 27.70-i omfattar produktion av bly från sekundärt råmaterial, vilket betraktas som avfall, och tillhörande BREF-dokumentet för icke-järnmetallindustrin avser bland annat *tillverkning av bly från batterier*, så måste man kunna utgå ifrån att det i FAPT och fastställandet av provnings- och tillsynsavgiften för verksamheter enligt denna kod har beaktats att avfallshantering kan ingå. Detsamma bör gälla *rening av processvatten*, vilket kan vara en ingående del i denna typ av verksamhet.

Tillsynens omfattning påverkas, utöver de processer och tekniker som olika anläggningar tillämpar, även av andra omständigheter, såsom anläggningens ålder, omgivningsförhållanden etc. Det medför att den i föreskrifter fastställda

tillsynsavgiften i praktiken kommer vara mer eller mindre väl anpassad till de faktiska omständigheterna.

Sammanfattningsvis, så är det tydligt att endast verksamhetskod 27.70-i bör föreskrivas för verksamheten samt att det är denna kod som ska ligga till grund för tillsynsavgiften.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Frågan om hur bolagets tillståndsgivna verksamhet ska klassificeras som underlag för bl.a. fakturering av tillsynsavgifter har bedömts av mark- och miljödomstolen i dom den 13 september 2018 i mål M 4961-17. Efter överklagande till mark- och miljööverdomstolen, MÖD, upphävde MÖD domen och länsstyrelsens beslut på den grund att det överklagade beslutet inte uppfyllde de krav som kan ställas på ett avgiftsbeslut. Frågan om klassificeringen av verksamheten prövades aldrig i sak. Av domskälen i mark- och miljödomstolens dom i mål M 4961-17 framgår bl.a. följande:

Bolaget har inte invänt att anläggningar av den typ som anges i 90.15-i och 90.440 inte finns vid bolagets verksamhet utan bolagets invändning gäller att det ska ses som en intern reningsanläggning som inte tar emot avloppsvatten från anläggning utanför området respektive att behandlingen av farligt avfall är en huvudverksamhet. Mark- och miljödomstolen gör därvid bedömningen att punkterna 90.15-i i miljöprövningsförrordningen inte har den distinktionen att de skiljer på mottagande av externt och internt avloppsvatten respektive internt och externt farligt avfall. Det ska även nämnas att andra punkter i miljöprövningsförrordningen tar upp just frågan om vad som uppkommit i egen verksamhet jfr t.ex. 29 kap. 27-29 §§ i nämnda förordning som avser koderna 90.381, 90.383, 90.391.

Detta rör som synes andra typer av verksamheter än de nu aktuella men lagstiftaren har ändå i de fallen ansett det nödvändigt att skilja ut särskilda koder för behandling av det

som uppkommer i egen verksamhet vilket man som sagt inte gjort i 28 kap. 3 § och 29 kap. 71 § miljöprövningsförordningen avseende punkterna 90.15-i respektive 90.440.

Efter genomgång av målet, finner mark- och miljödomstolen inte anledning att göra någon annan bedömning än den som länsstyrelsen och som mark- och miljödomstolen tidigare har gjort. Vad bolaget har anfört i sitt överklagande föranleder ingen annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 8 april 2021.

Henriette Fornas Minerskjöld

Carl-Philip Jönsson

I domstolens avgörande har deltagit tingsfiskalen Henriette Fornas Minerskjöld, ordförande, och tekniska rådet Carl-Philip Jönsson. Målet har handlagts av beredningsjuristen Nina Knobloch Blomqvist.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.